

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філологічного факультету

проф. Бідзіля Ю.М.

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ З УКРАЇНСЬКОЇ ОРФОЕПІЇ

Рівень вищої освіти	01 «Освіта»
Спеціальність	014 «Середня освіта»
Предметна спеціальність	0.14.01 «Середня освіта
(Спеціалізація) (за наявності)	(українська мова і література)»
Освітня програма	«Українська мова і література. Англійська мова і література»
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «**Практикум з української орфоєпії**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 «Освіта»**, спеціальності **014 «Середня освіта»**, предметної спеціальності (спеціалізації) **0.14.01 «Середня освіта (українська мова і література)»**, освітньо-професійної програми «**Українська мова і література. Англійська мова і література**».

Розробник: **Ольга Дмитрівна Пискач**, кандидат філологічних наук, доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Протокол № 9 від 29 червня 2021 року

Завідувач кафедри Венжинович Н.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 4 від 30 червня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шаркань В.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2-й	2-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	3-й	4-й
	Лекції	
	Практичні (семінарські)	
	44 год.	12
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота	
	46 год.	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «**Практикум з української орфоєпії**»: системне комплексне засвоєння орфоєпічних норм сучасної української літературної мови, закріплення практичних орфоєпічних навичок студентів.

Завдання: 1) поглибити й розширити теоретичні знання студентів з української орфоєпії, основам якої вони навчалися ще в школі та на першому курсі під час засвоєння курсу фонетики і фонології; 2) допомогти студентам удосконалити навички транскрибування прочитаного і почутого (тексти і фономатеріали); 3) домогтися того, щоб студенти були обізнані з найважливішою і найнеобхіднішою довідково-кодифікаційною літературою з орфоєпії (нормативними словниками, довідниками, інтернет-ресурсами, аудіо- та відеоматеріалами), які сприятимуть удосконаленню мовної культури майбутнього фахівця; 4) виробити в студентів навички досконалого орфоєпічного аналізу текстів різних стилів; 5) формувати в майбутніх спеціалістів навички кваліфікованого володіння орфоєпічними нормами сучасної української літературної мови.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- 1) знання та розуміння предметної сфери, розуміння професійної діяльності (**ЗК-1**);
- 2) здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях (**ЗК-6**);
- 3) здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово (**ЗК-8**);
- 4) здатність практично користуватися мовною системою відповідно до норм конкретної мови і культури на основі набутих знань про рівневу структуру цієї системи та усвідомлення особливостей мовних явищ (**ФКЛ**);
- 5) поєднання розуміння, сприйнятливості і знань; здатність планувати зміни для удосконалення систем; розроблення нових систем; засвоєння основ базових знань із професії; формування професійних якостей учителя-філолога (**ФКПр**).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «навчальної дисципліни «**Практикум з української орфоєпії**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) «**Українська мова і література. Англійська мова і література**»:

- 1) ОЗ «Сучасна українська мова»;
- 2) О1 «Вступ до мовознавства»;
- 3) О6 «Практикум з українського правопису».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «**Українська мова і література. Англійська мова і література**» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Володіння основними методами фонологічного, морфологічного, синтаксичного, дискурсивного та семантичного аналізу з урахуванням мовних і екстралінгвістичних факторів.	РНЛ2
Володіння українською літературною мовою, уміння будувати висловлювання у певному стилі (розмовному, науковому, публіцистичному та ін.), застосовувати норми сучасної української літературної мови у практиці мовленнєвої діяльності.	РНЛ4

Уміння користуватися науковою, довідковою, методичною літературою рідною та іноземною мовами, володіння навичками оформлення та подання результатів наукового дослідження.	РННД2
Наявність міцних знань із базових професійних дисциплін.	РН По1
Здатність досконало спілкуватися в усній і писемній формі рідною та іноземними мовами.	РН Со2

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Практикум з української орфоєпії**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміння робити кваліфікований орфоєпічний аналіз; визначати роль мовних звуків як художніх засобів словесної творчості; демонструвати досконалі навички транскрибування прочитаного й почутого (тексти і фономатеріали).	РНЛ2
Здатність застосовувати знання з орфоєпії у власній мовленнєвій діяльності; ставити свій голос, використовувати для цього комп'ютерні технології; виразно декламувати тексти різних жанрів.	РНЛ4
Уміння вільно користуватися найважливішою і найнеобхіднішою довідково-кодифікаційною літературою з орфоєпії (нормативними словниками, довідниками, інтернет-ресурсами, аудіо- та відеоматеріалами).	РННД2
Володіння достатнім багажем знань із сучасної української мови, вступу до мовознавства, орфографії, інформатики і застосування їх в усному спілкуванні.	РН По1
Вміння аналізувати свою і чужу вимову, виявляючи спільне й відмінне, відхилення від орфоєпічних норм; застосовувати різні способи для подолання орфоєпічних помилок.	РН Со2

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання навчання з навчальної дисципліни «**Практикум з української орфоєпії**» є:

- поточний контроль під час вивчення навчальної дисципліни, який проходить в індивідуальній, груповій, фронтальній формі. Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, комп'ютерний і самоконтроль;
- метод підсумкового контролю – залік, який проводиться усно. Поточний контроль знань та умінь студентів із навчальної дисципліни «**Практикум з української орфоєпії**» охоплює проведення двох модульних контрольних робіт та підсумкового контролю у формі заліку.

Методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- словесні методи навчання: розповідь, бесіда;
- наочні: ілюстрація, демонстрація;
- практичні: вправи, тестування тощо;
- за логікою передачі і сприймання навчальної інформації (індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні);
 - за ступенем самостійності мислення студентів при засвоєнні знань (репродуктивні, пошукові, дослідницькі) та ін.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми *поточного контролю*: усні відповіді, тестування та письмові домашні, самостійні роботи на практичних заняттях.

Форма *модульного контролю*: підсумковий тематичний контроль через виконання письмової контрольної роботи; проміжний атестаційний контроль, поточний контроль за виконанням індивідуальних робіт, винесених для самостійного опрацювання.

Форма *підсумкового семестрового контролю*: залік (з теоретичними питаннями, письмовими завданнями і тестами). Може бути виставлений за результатами балів, набраних студентом при поточному контролі на практичних заняттях, тематичному контролі, самостійної, індивідуальної роботи й підсумкової модульної контрольної роботи. Сума балів обраховується в межах 100.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне тестування та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
13	3	8	3	3	3	8	3	3	3		

T1, T2 ... T12 – теми модулів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне тестування та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	50	100
3	3	6	8	6	8	16		

T1, T2 ... T12 – теми модулів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	10	30	12	30
Презентація	1	10	1	10
Комп'ютерне тестування при	1	5	1	5

тематичному оцінюванні				
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	5	1	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Оцінка	Критерії оцінювання модульної контрольної роботи
«Відмінно» (90–100 балів)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
«Добре» (74–89 балів)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.
«Задовільно» (60–73 бали)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.
«Незадовільно» (0–59 балів)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

За результатами контролю знань студентів дозволяється виставлення залікової оцінки (без підсумкового заліку) – «зараховано» («відмінно», «добре» та «задовільно»). Студент має право підвищити рейтинговий бал, складаючи залік.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	

35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Студент може отримати загальну кількість 100 балів. Вони досягаються шляхом сумування результатів оцінок за всі види робіт. Отримані бали переводяться в залікову оцінку «зараховано» чи «не зараховано». Оцінку «зараховано» отримує студент за відмінне виконання роботи та відповіді без істотних помилок та огріхів (90–100 балів); якщо робота виконана правильно, але в ній допущено незначні помилки, що істотно не впливають на результат оцінювання (74–89 балів); якщо робота виконана не в повному обсязі, допущено певну кількість помилок та неточностей, відсутні висновки за виконаними розрахунками (60–73 бали). «Не зараховано» отримує студент у разі допущення великої кількості помилок (менше 60 балів), що потребує додаткового опрацювання навчального матеріалу для отримання позитивної оцінки.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Вступ. Літературна вимова голосних і приголосних звуків

Тема 1. Орфоепія та її суспільне значення. Орфоепічні словники.

Предмет і завдання орфоепії. Історія української орфоепії. Орфоепічна норма. Основні причини порушення орфоепічних норм. Типи орфоепічних помилок. Орфоепічні словники української мови та їх характеристика. Орфоепічний аналіз. Методика вивчення орфоепії в школі.

Тема 2. Будова мовленнєвого апарату людини.

Органи дихання. Органи голосоутворення. Органи артикуляції. Фази артикуляції. Коартикуляція.

Тема 3. Техніка мовлення.

Розвиток дихання (фізіологічного і фонаційного). Умови правильного дихання. Голос. Основні властивості голосу. Головні гігієнічні вимоги до голосу. Тренування голосу. Дикція. Вправи на вироблення правильного дихання і чіткої дикції.

Тема 4. Літературна вимова голосних звуків.

Літературна вимова і наголос. Вимова наголошених голосних звуків. Ненаголошені [e] та [u], їх вимова і передача на письмі. Правила вимови звуків [i], [a], [o], [y]. Вимова [i] та [u] у словах іншомовного походження. Можливі варіанти вимови голосних звуків. Орфоепічний аналіз шляхом транскрибування прочитаного і почутого (тексти і фономатеріали).

Тема 5. Вимова дзвінких і глухих приголосних.

Вимова шумних дзвінких приголосних звуків перед: а) голосними [u], [a], [o], [e], [y]; б) голосним [i]; в) у кінці складу; г) у кінці слова. Вимова дзвінких приголосних у сполученні з іншими приголосними. Прийменник і префікс *з* перед глухими приголосними. Вимова звука [з] у префіксах *роз-*, *без-* та в прийменнику *без*.

Вимова глухих перед дзвінкими в середині складу. Вимова глухих у кінці слова. Вимова і передача на письмі початкового префіксального [c], що постав унаслідок уподібнення до наступних глухих приголосних.

Тема 6. Фонемна кореляція [ɛ] і [r].

Історія звуків [ɛ] і [ɾ] в українській мові. Нормативні варіанти [ɛ] і [ɾ] у словах. Змішування [ɛ] і [ɾ], або відхилення від норми. Вимова звука [ɛ] у середині слова перед глухими. Поширення в українській літературній мові фрикативного [ɛ] у словах іншомовного походження.

Тема 7. Вимова губних і зубних приголосних.

Вимова губних приголосних у кінці слова. Вимова губних перед всіма голосними, крім [i]. Характер розрізнення вимови губних приголосних перед [i].

Вимова зубних приголосних [з], [с], [ц], [л], [м] та ін. перед іншими м'якими приголосними. Вимова зубних приголосних у суфіксах -ськ-, -зьк-, -цьк. Вимова зубних приголосних перед звуком [i] незалежно від його походження. Пом'якшена вимова приголосного [ц'] на кінці слова та в суфіксі -иц'а. Вимова [ц] у запозичених та звуконаслідувальних словах. Вимова африкати [дж]. Часткова і повна африкатизація приголосних [д], [т] перед свистячими та шиплячими приголосними.

Тема 8. Вимова шиплячих. Інші випадки вимови приголосних звуків.

Вимова шиплячих звуків у кінці слова й складу. Вимова орфографічного сполучення [чн] та вимовні варіанти [чн] і [шн]. Вимова африкати [дж]. Вимова сполучень шиплячий + свистячий та свистячий + шиплячий.

Вимова подвоєних приголосних (збіг і подовження). Вимова приголосного звука [р] у кінці слова й складу. Вимова приголосного звука [л]. Правила вимови звука [ф] і звукосполучення [хв]. Залежність вимови [у] – [є], [і] – [ї] від поєднання звуків і їх місця у слові. Засоби милозвучності. Випадіння приголосних при вимові звукосполучень. Вимова іншомовних слів. Орфоепічний аналіз шляхом транскрибування прочитаного і почутого (тексти і фономатеріали).

Тема 9. Психологія сприйняття мовних звуків.

Емоціографія як наука. Фоностилістика. Фоніка. Звуковий символізм. Символічні значення українських голосних і приголосних. Фонетико-стилістичні засоби увиразнення художнього тексту. Асонанс, алітерація, звукова анафора, звукова епіфора, ономатопея.

Тема 10. Засоби милозвучності української мови.

Евфонія та какофонія в мовленні. Зіяння. Чергування у – в, і – й, з – із – зі – зо як засоби милозвучності української мови. Чергування різних типів морфем і граматичних форм слів з метою милозвучності.

Модуль 2. Склад. Наголос. Інтонія

Тема 11. Фонетична структура слова.

Фонетичне слово. Акцентно-ритмічна структура фонетичного слова. Енклітики і проклітики. Склад. Види складів. Удосконалення практичних навичок із теорії літератури (визначення рим, способів римування, віршових розмірів).

Тема 12. Характеристика українського словесного наголосу.

Характер і природа українського словесного наголосу. Функції наголосу в українській мові. Поняття акцентеми, акцентуаційної норми. Історія становлення акцентуаційних норм української літературної мови. Характеристика словників наголосів.

Тема 13. Наголошення іменників у сучасній українській літературній мові.

Смислова функція наголосу в іменниках. Акцентні особливості граматичних форм іменників. Акцентуація префіксальних, префіксально-суфіксальних та суфіксальних іменників. Наголошування складних іменників та аббревіатур. Особливості наголошування іменників іншомовного походження. Наголошування прізвищ та географічних назв. Розбіжності в наголошуванні слів, спільних для української і російської мов. Дублетне наголошування іменників. Наголошування іменників у сполученні з числівниками.

Тема 14. Наголошення прикметників, числівників і займенників.

Смислова функція наголосу в прикметниках. Акцентні особливості граматичних форм прикметників, числівників і займенників. Акцентуація префіксальних та суфіксальних прикметників. Акцентуація префіксальних займенників. Наголошення складних прикметників і

числівників. Розбіжності в наголошенні слів, спільних для української і російської мов. Дублетне наголошення прикметників.

Тема 15. Наголошення дієслівних форм.

Акцентні особливості різних граматичних форм дієслів. Акцентуація префіксальних, префіксально-суфіксальних та суфіксальних дієслів. Дублетне наголошення дієслів. Смыслова роль наголосу в дієсловах.

Тема 16. Наголошення прислівників і службових слів.

Дублетне наголошення прислівників. Смыслова роль наголосу в прислівниках. Наголошення складних прислівників. Особливості наголошування службових слів та вигуків.

Тема 17. Інтенація та її складові елементи.

Фонетична структура фрази. Фразовий наголос і його різновиди (наголос акцентної групи, синтагматичний, логічний та емпатичний). Фразова інтонація як один із засобів вираження особистості мовця. Роль інтонації в усному мовленні. Значення інтонування для філолога. Поняття мелодики. Комунікативна та емоційна функції мелодики. Завершена, незавершена та питальна мелодика. Паузи, їх різновиди та роль в усному мовленні. Синтаксична, хезитаційна, емпатична та емоційна пауза. Обов'язкова, вірогідна та варіативна пауза. Коротка, середня і довга пауза. Співвідношення пауз і розділових знаків. Висхідна і низхідна інтонація. Необхідний мінімум інтонаційних норм. Інтенація і розділові знаки (пунктуація). Партитура тексту. Читання та орфоепічний аналіз текстів різних стилів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Форма навчання: денна/заочна			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
3-й семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Орфоепія та її суспільне значення	4		2/2	2/2
Тема 2. Будова мовленнєвого апарату людини	4		2	2/4
Тема 3. Техніка мовлення	4		2	2/4
Тема 4. Літературна вимова голосних звуків	4		2/2	2/2
Тема 5. Вимова дзвінких і глухих приголосних	4		2/2	2/2
Тема 6. Фонемна кореляція [z] і [t]	4		2	2/4
Тема 7. Вимова губних і зубних приголосних	4		2	2/4
Тема 8. Вимова шиплячих. Інші випадки вимови приголосних звуків	4		2	2/4
Тема 9. Психологія сприйняття мовних звуків	4		2	2/4
Тема 10. Засоби милозвучності української мови	4		2	2/4
Модульна контрольна робота				
Разом за модулем 1	40		20/6	20/34
Модуль 2				
Тема 11. Фонетична структура слова	4		2	2/4
Тема 12. Характеристика українського словесного наголосу	4		2	2/4
Тема 13. Наголошення іменників у сучасній українській літературній мові	8		4/2	4/6
Тема 14. Наголошення прикметників, числівників і займенників	4		2/2	2/2
Тема 15. Наголошення дієслівних форм	8		4	4/8

Тема 16. Наголошення прислівників і службових слів	4		2	2/4
Тема 17. Інтонація та її складові елементи	18		8/2	10/16
Модульна контрольна робота				
Разом модулем 2	50		24/6	26/44
Разом за семестр	90		44/12	46/78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Орфоепія та її суспільне значення	2	2
2	Будова мовленнєвого апарату людини	2	-
3	Техніка мовлення	2	-
4	Літературна вимова голосних звуків	2	2
5	Вимова дзвінких і глухих приголосних	2	2
6	Фонемна кореляція [z] і [ʒ]	2	-
7	Вимова губних і зубних приголосних	2	-
8	Вимова шиплячих. Інші випадки вимови приголосних звуків	2	-
9	Психологія сприйняття мовних звуків	2	-
10	Засоби милозвучності української мови	2	-
11	Фонетична структура слова	2	-
12	Характеристика українського словесного наголосу	2	-
13	Наголошення іменників у сучасній українській літературній мові	4	2
14	Наголошення прикметників, числівників і займенників	2	2
15	Наголошення дієслівних форм	4	-
16	Наголошення прислівників і службових слів	2	-
17	Інтонація та її складові елементи	8	2
	Разом	24	12

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Орфоепія та її суспільне значення.	2	4
2	Будова мовленнєвого апарату людини.	2	4
3	Техніка мовлення.	2	4
4	Вимова голосних звуків.	2	4
5	Вимова дзвінких і глухих приголосних.	2	4
6	Фонемна кореляція [z] і [ʒ].	2	4
7	Вимова губних і зубних приголосних.	2	4
8	Вимова шиплячих.	2	4
9	Інші випадки вимови приголосних звуків.	2	4
10	Психологія сприйняття мовних звуків.	2	4
11	Фонетична структура слова.	2	4
12	Характеристика українського словесного наголосу.	2	2
13	Акцентуаційні норми сучасної української літературної мови.	2	4

14	Наголошення іменників у сучасній українській літературній мові	4	4
15	Наголошення прикметників, числівників і займенників	2	4
16	Наголошення дієслівних форм.	4	4
17	Інтонація та її складові елементи.	2	4
18	Мелодика української мови.	2	4
19	Паузи, їх різновиди та роль в усному мовленні.	2	4
20	Правила інтонуювання тексту. Знаки партитури.	4	4
	Разом	26	78

Крім того, самостійна робота містить ще й такі елементи: опрацювання окремих теоретичних питань, що передбачені для самостійного засвоєння; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед заліком; опрацювання та підготовку огляду статей, опублікованих у фахових та інших виданнях; розроблення схем, таблиць, діаграм, мультимедійних презентацій тощо.

6.5. Індивідуальні завдання

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни належать творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: дослідження практичних ситуацій; підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми з елементами наукового дослідження та його презентація; презентація власних досліджень; виконання вправ різного рівня складності, виконання тестових завдань; порівняльна характеристика вивчених явищ, процесів тощо; анотація прочитаної літератури з елементами науково-дослідної роботи; пошук у комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих тем; аналіз шкільних підручників; орфоепічний аналіз тощо.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Мультимедійний проектор, інтерактивна дошка.
2. Пакети завдань для модульного та підсумкового контролю.
3. Офісні додатки, сервіси «Moodle», «Google Meet».

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Головащук С. І. Словник наголосів. Київ: Наукова думка, 2003. 320 с.
2. Кюнцлі Р.В., Пискач О.Д. Сучасна українська літературна мова. Фонетика. Фонологія. Орфоепія: Курс лекцій і практичних завдань. Львів, 2010. 300 с.
3. Орфоепічний словник української мови: В 2 т. / Уклад.: М. М. Пешак та ін. Київ: Довіра, 2001–2003. Т. I. 955 с.; Т. II. 918 с.
4. Плющ Н., Бондаренко В. Сучасна українська мова. Орфоепія: навч. посіб. Київ, 2007. 207 с.
5. Сербенська О.А. Культура усного мовлення. Практикум: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 210 с.

Допоміжна література:

1. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови: навч. посібник. Львів: Світ, 2003. 432 с.
2. Багмут А. Й. Інтонація спонтанного мовлення. Київ: Наукова думка, 1985. 216 с.
3. Багмут А. Й. Семантика і інтонація в українській мові. Київ: Наукова думка, 1980. 168 с.
4. Багмут А. Й., Борисюк І.В., Олійник Г.П. Інтонація як засіб мовної комунікації. Київ: Наукова думка, 1980. 243 с.
5. Бойко В. Проблема орфоєпії української літературної мови. *Мовознавство*. 1987. № 11. С. 12–14.
6. Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоєпія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія: навч. посіб. Київ: Академія, 2006. 368 с.
7. Борисюк І. В. Інтонація українського питального речення. Київ: Наукова думка, 1975. 128 с.
8. Борисюк І. В. Форми і функції інтонації українського спонтанного мовлення. Київ: Наукова думка, 1990. 200 с.
9. Винницький В. Українська акцентна система: становлення, розвиток. Львів: Біблос, 2002. 578 с.
10. Винницький В.М. Наголос у сучасній українській мові. Київ: Радянська школа, 1984. 160 с.
11. Волох О. Т., Чемерисов М. Т., Чернов Є. І. Сучасна українська літературна мова. Київ: Вища школа, 1976. 375 с.
12. Гуйванюк Н. В., Кардашук О. В., Кульбабська О. В. Українська мова. Схеми, таблиці, тести: навчальний посібник. Львів: Світ, 2005. 304 с.
13. Доленко М. Т., Дацюк І. І., Квашук А. Г. Сучасна українська мова. Київ: Вища школа, 1987. 352 с.
14. Дудик П. С., Литовченко В. М. Сучасна українська мова: Завдання і вправи: навчальний посібник. Київ: Академія, 2007. 264 с.
15. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів; За ред. С. Я. Єрмоленко. Київ: Либідь, 2001. 224 с.
16. Жовтобрюх М. А. Про деякі тенденції в розвитку сучасної української орфоєпії. *Українське усне літературне мовлення*. Київ: Наукова думка, 1967. С. 124–136.
17. Жовтобрюх М. А. Українська літературна мова. Київ: Наукова думка, 1984. 255 с.
18. Жовтобрюх М. А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. [3-є вид.]. Ч. І. Київ: Вища школа, 1965. 423 с.
19. Жовтобрюх М.А. Основні принципи української літературної вимови. *Українська мова і література в школі*. 1976. № 6. С. 63–75.
20. Інтонація як мовний засіб вираження думки. Київ: Наукова думка, 1975. 174 с.
21. Климова К. Я. Основи культури і техніки мовлення: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2007. 240 с.
22. Курс сучасної української літературної мови: (1. Вступ, 2. Лексика, 3. Фонетика, 4. Морфологія, 5. Наголос) / За ред. Л. А. Булаховського. Київ: Радянська школа, 1951. Т. 1. 518 с.
23. Лінгвістичний аналіз: Методичні розробки для студентів українського відділення філологічного факультету / Укл.: Г.І.Вовченко, А.М.Галас, О.Д.Пискач, Т.М.Розумик, І.В.Сабадош. Ужгород, 2012. 31 с.
24. Лінгвістичний аналіз: Практикум: навчальний посібник / за ред. Г. Р. Передрій. Київ: Академія, 2005. 256 с.
25. Наконечний С.Ф. Орфоєпічні норми та їх значення. *Українська мова і література в школі*. 1958. № 1. С. 60–72.
26. Никольская С.Т. Техника речи. Москва: Просвещение, 1979. 206 с.

27. Орфоепічний словник української мови / за ред. В.Русанівського. Київ: Перун, 2006. 208 с.
28. Паночко М. Словник слів з літерою г. Львів: Кальварія, 1999. 46 с.
29. Пискач О., Лавер О. Орфоепічний практикум: методичні розробки до практичних занять. Ужгород, 2015. 55 с.
30. Пискач О. Основи і принципи культури українського мовлення: навчально-методичний посібник. Ужгород, 2000. 90 с.
31. Пискач О.Д., Гоца Е.Д. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія: метод. розроб. до пр. занять. Ужгород: Гражда, 2009. 65 с.
32. Плющ М. Я., Леута О. І., Гальона Н. П. Сучасна українська літературна мова: Збірник вправ: навч. посібник. Київ: Вища школа, 1995. 284 с.
33. Погрібний М. І. Орфоепічний словник. Київ: Рад школа, 1984. 629 с.
34. Погрібний М. І. Словник наголосів української літературної мови. Київ: Радянська школа, 1959. 602 с.
35. Пономарів О. Фонема г та г. Словник і коментар. Київ: Просвіта, 1997. 35 с.
36. Симоненкова Л. М. Вивчення фонетики і морфології в умовах місцевих говорів. Київ: Радянська школа, 1981. 134 с.
37. Синявський О. Норми української літературної мови. Львів: Українське видавництво, 1941. 363 с.
38. Скляренко В. Г. Історія акцентуації іменників а-основ української мови. Київ: Наукова думка, 1969. 148 с.
39. Скляренко В. Г. Історія акцентуації іменників середнього роду української мови. Київ: Наукова думка, 1979. 111 с.
40. Сокирко Л. Г. Слово актора. Поради з орфоепії українського сценічного мовлення. Київ: Мистецтво, 1971. 56 с.
41. Сучасна українська літературна мова / А. П. Медушевський, В. В. Лобода, Л. М. Марченко, М. Я. Плющ. Київ: Вища школа, 1975. 398 с.
42. Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика / За заг. ред. І. К. Білодіда. Київ: Наукова думка, 1969. 436 с.
43. Сучасна українська літературна мова: підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; за ред. А. П. Грищенка. [2-ге вид., перероб. і допов.]. Київ: Вища школа, 1997. 493 с.
44. Сучасна українська літературна мова: підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я.Грипас та ін.; За ред. М. Я. Плющ. Київ: Вища школа, 2001. 430 с.
45. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка: Практикум: навч. посіб. / За ред. М.М. Фащенко. Київ: Академія, 2010. 176 с.
46. Сучасна українська мова : Підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; За ред. О. Д. Пономарева. [2-ге вид., перероб.]. Київ: Либідь, 2001. 400 с.
47. Тимошенко П.Д. З історії формування орфоепічних норм української літературної мови (дожовтневий період). *Українське усне літературне мовлення*. Київ: Наукова думка, 1967. С.114–124.
48. Томан І. Мистецтво говорити. Київ: Політвидав України, 1989. 257 с.
49. Тоцька Н. І. Голосні фонема сучасної української літературної мови. Київ: Вид-во Київ. ун-ту, 1973. 193 с.
50. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія : завдання і вправи. Київ: Вища школа, 1995. 151 с.
51. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова: Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. Київ: Вища школа, 1981. 183 с.
52. Українська літературна вимова і наголос: Словник-довідник / За ред. М. А. Жовтобрюха. Київ: Наук. думка, 1973. 724 с.

53. Українська мова: Енциклопедія / редкол.: В.М. Русанівський (співголова), О.О. Тараненко (співголова), М.П. Зяблюк та ін. [3-є вид., випр. і доп.] К. : Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2007. 856 с.
54. Український орфографічний словник: Близько 155000 слів. [вид. 3-тє, переробл. і доп. / Відп. ред. В.М. Русанівський]. Київ: Довіра, 2005. 1069 с.
55. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. Київ: Наукова думка, 2007. 288 с.
56. Фаріон І. Правопис – корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вибір. Львів: Свічадо, 2004. С. 36–49.
57. Шкуратяна Н. Г. Орфоепічні вправи. *Українська мова і література в школі*. 1964. № 5. С.14–17.
58. Шкуратяна Н. Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс. Київ: Вища школа, 2007. 823 с.
59. Ющук І. П. Українська мова. Київ: Либідь, 2005. 640 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний граматичний словник української мови (словозміна). URL: <http://www.mova.info/grmasl.aspx>.
2. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>
4. Транскрипція. Словозміна. URL: <https://goroh.pp.ua>.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)